

Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Ölçme Araçlarının İncelenmesi

Niyet BAŞI* Gülşah GENÇER**

MAKALE BİLGİSİ

Geliş: 15.02.2024
Düzeltilme: 25.04.2024
Kabul: 30.04.2024
Doi: 10.31464/jlere.1437620

Anahtar Sözcükler:

*Yabancılara Türkçe Öğretimi
ölçme araçları
yüksek lisans tezi*

ÖZET

Araştırmada yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçlarının isimlerini, türlerini, hangi amaçlarla kullanıldığını ve nasıl geliştirildiğini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda YÖK'ün veri tabanı taranarak tespit edilen 62 yüksek lisans tezi betimsel içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda yabancılara Türkçe Öğretimine yönelik yüksek lisans çalışmalarında kullanılan ölçme araçlarının sıklıkları ile kullanım sıklıkları tespit edilmiştir. Elde edilen veriler frekanslarla birlikte tablolarla sunulmuştur. Elde edilen veriler doğrultusunda yabancılara Türkçe eğitimi alanında yapılan yüksek lisans tezlerinde 77 ölçme aracının kullanıldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen ölçme araçlarının sıklıkları ise ölçek (f=13), puanlama anahtarı (f=5), form (f=31), test (f=21) ve diğer ölçme araçları (f=1) olarak saptanmıştır.

Bilgilendirme

Bu çalışma için herhangi bir fon sağlanmamıştır.

Yayın Etiği Bilgilendirme

Bu çalışma bilimsel yayın etiğine uygun olarak yapılmıştır. Bu çalışma için Etik Kurul Kararı gerekli değildir.

Yazarların Katkı Oranı

Her iki yazar da literatür taramasına, veri toplamaya, veri analizi ve raporlama aşamalarına katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışmada bir çıkar çatışması yoktur.

Gönderim

Başı, N., & Gençer, G. (2024). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçlarının incelenmesi. *Journal of Language Education and Research, 10(1), 59-86.*

*Doç. Dr. Niyet BAŞI, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9115-5432>, Millî Eğitim Bakanlığı, niyembahsi@gmail.com.

**Öğr. Öğr. Gör. Dr. Gülşah GENÇER, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8887-8832>, İnönü Üniversitesi, gulsah.krtl@gmail.com.

Giriő

21. yüzyılda, bilim ve teknolojiadaki gelişmelerle birlikte küreselleşme artmış; insanlarda eğitim, ticari ve ekonomik nedenlerle başka ülkelere göç etme isteği uyanmış; bunun sonucunda da insanlarda ikinci bir dil edinme ihtiyacı oluşmuştur. Dünyada geniş bir konuşma sahası bulan Türkçeye duyulan ilgi de her geçen gün artmaktadır. Türkiye’de son yıllarda eğitim ve ekonomideki ilerleme ile Ortadoğu sınırlarında gelişen siyasi krize Türkiye’nin alternatif olması birçok kişinin Türkiye’de eğitim almak, geçici koruma statüsünde güvenli bir şekilde yaşamak ve ticari bir ilişki kurmak için burada yaşamak istemesini sağlamıştır. Bu durum Türkiye’ye göçü ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmeye ilgiyi artırmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi talebini karşılamak için yurt içinde üniversiteler bünyesinde TÖMER, DİLMER gibi kurumlar aracılığıyla üniversite öğrencilerine; Halk Eğitim Merkezleri bünyesinde ise çocuklara ve yetişkinlere Türkçe öğretimi yapılmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı ise bu amaç doğrultusunda PIKTES gibi çeşitli projeleri geliştirerek kendi bünyesinde eğitim gören öğrencilere Türkçe öğretmektedir. Yurt dışında Yunus Emre Enstitüsü ve Maarif Vakfı Türkçe öğrenmek isteyenlerin taleplerini karşılamaktadır. Yürütölen bu kurumsal faaliyetlerin dışında üniversitelerde daha nitelikli bir eğitim yapılması için yüksek lisans ve doktora programları, sertifika programları açılarak birçok kişinin eğitim alması sağlanmaktadır.

Yabancılara Türkçe öğretimi süreci; temel dil bilgisi kurallarının öğretilmesi, kelime dağarcığının genişletilmesi, dil becerilerinin geliştirilmesi ve Türk kültürünün tanıtılması gibi unsurları içerir. Türkçe öğretiminin, eğitim bilimleri ve kültür araştırmaları gibi disiplinlerin kesişim noktasında bulunan bu alanın, ana amaçları şu şekilde sıralanabilir: öğrencilerin konuşma, dinleme, okuma ve yazma becerilerini Türkçe olarak geliştirerek iletişimde etkin olmalarını sağlamak; dilbilgisi, kelime bilgisi ve dil yapılarını öğrencilere öğretmek onların dil edinim sürecini desteklemek; Türk dilinin yanı sıra Türk kültürünü ve toplumunu da öğrencilere tanıtarak kültürel farkındalık ve anlayışı artırmak; öğrencilere çeşitli dil öğretim materyalleri ve kaynaklar sunarak öğrenme sürecini zenginleştirmek; öğrencilerin Türkçe öğrenme motivasyonunu ve ilgisini canlı tutmak için çeşitli etkinlikler düzenlemek için öğretim yöntemleri kullanmak; Türkçenin etkili bir şekilde öğretilmesi ve öğrenilmesi için yöntemler, stratejiler ve materyaller geliştirmek, öğrencilerin dil becerilerini değerlendirmek ve dil öğretim programlarını sürekli olarak iyileştirmek için çeşitli değerlendirme araçlarını oluşturmaktır. Bu amaçlar doğrultusunda gerçekleşen eğitim- öğretim faaliyetlerinin yanında üniversiteler de yabancılara Türkçe eğitimi alanıyla ilgili yaptığı araştırmalar ve tezler aracılığıyla alana katkı sunmaktadır.

Yabancılara Türkçe öğretimi alanıyla ilgili çeşitli kaynakça deneme çalışmaları yapılmıştır. Demircan (1982), Erdem (2009), Göçer ve Moğul (2011)’un yapmış oldukları çalışmalarda bu alanda yazılan tarihi kaynaklara yer vererek bu alanın tarihsel gelişimini anlatmışlardır. Ayrıca çalışmalarında bu alanla ilgili hazırlanan tezlere ve ders kitaplarına yer vermişlerdir. Bu alanla ilgili hazırlanan yüksek lisans tezlerini inceleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Büyükkiz (2014), Çelebi vd. (2019), Çiftçi ve Coşkun (2017) bu alanda yapılan tezleri çeşitli değişkenler açısından incelemişlerdir. Uysal, Zorpuzan (2021) bu alanda yazma becerisinin öğretimine yönelik olanları, Ayrancı (2019) Türkçe öğretiminde kültür aktarımı sahasında olanları, Sallabaş ve Polat (2022) teknoloji tabanlı tezleri, Maden

ve Önal (2021) yüksek lisans ve doktora tezlerin araştırma eğilimlerini, Taşdemir vd. (2023) dil becerileri bakımından, Demir (2021) nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerdeki eğilimleri, Sevim vd. (2023) bu alandaki tezlerdeki eğilimleri incelemiştir. Can (2023) çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunları inceleyen tezler üzerinde çalışma yapmıştır. Alan yazınında yapılan çalışmalar incelendiğinde yabancılara Türkçe eğitiminde yapılan lisansüstü çalışmaların çeşitli yönlerden farklı değişkenler bakımından incelendiği görülmektedir. Genellikle yapılan araştırmalarda tezler farklı değişkenler bakımından incelenmiştir fakat alan yazında yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan tezlerde kullanılan ölçme araçlarını inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçlarını belirlemektir. Bu konu daha önce yapılan çalışmalarda ele alınmayan bir konu olması bakımından önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bu araştırmanın problem cümlesi “Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü çalışmalarda kullanılan ölçme araçları nelerdir?” olmuştur. Bu problem cümlesine bağlı olarak aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçları nelerdir?
2. Yüksek lisans tezlerindeki ölçme araçlarının dağılımları nasıldır?
3. Yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçları hangi amaçlarla kullanılmıştır?
4. Yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçları nasıl geliştirilmiştir?

Yöntem

Araştırma Tasarımı/Modeli

Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerde kullanılan ölçme araçlarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli geçmişte ya da günümüzde olan bir durumu, var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Bu model belirlenen konulardaki mevcut durumları araştırarak sonuca ulaşmayı amaçlamaktadır. (Karasar, 2014).

Yayın Etiği

Araştırma kamuya açık yüksek lisans tezleri üzerinde yapılması nedeniyle Yükseköğretim Kurulunda kolayca erişilebilen tezler için etik kurul onayı gerekmemiştir. Ulusal Tez Veritabanı (<http://tez.yok.gov.tr/Ulusaltezmerkezi>) üzerinden erişime açık tezler çalışmanın veri setini oluşturmaktadır.

Veri Toplama ve Verilerin Çözümlemesi

Çalışmada verileri toplamak amacıyla Temizkan ve Yıldırım (2023) tarafından geliştirilen “Ölçme Araçlarını Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Kullanılan bu veri toplama aracı ile tezlerde hangi tür ölçme araçlarının kullanıldığı, ölçme araçları hangi

amaçlarla kullanıldığı, nasıl geliştirildiği ve hangi amaçla kullanıldığı tespit edilerek kodlanmıştır.

Şekil 1. Araştırmada Veri Toplama Sürecinde İzlenen Adımlar

İçerik analizi, bir araştırma yöntemi olarak kullanılan ve yazılı veya sözlü metinlerin sistematik olarak incelenmesini ve analiz edilmesini içeren bir süreçtir. Bu yöntem, metinlerin içeriğini anlamak, desenleri belirlemek, temaları tanımlamak, ilişkileri keşfetmek ve bulguları çıkarmak için kullanılır. İçerik analizinin uygulama şekillerine göre bazı türleri bulunmaktadır. Bunlardan biri olan betimsel içerik analizi, nitel araştırmalarda kullanılan bir yöntemdir ve metinlerin/ dokümanların içeriğini ayrıntılı olarak tanımlamak, kategorize etmek ve betimlemek için kullanılır. Bu yöntem ayrıca araştırmacıların metinlerdeki farklı temaları veya özellikleri tanımlamalarına ve belirli bir konuda detaylı bir betimleme sunmalarına olanak tanır.

Araştırmanın analiz sürecinde güvenilirliği oluşturmak amacıyla kodlayıcılar arasında güvenilirlik analizi yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan forma veriler kodlanırken her iki araştırmacı da farklı ortamlarda kodlama yapmışlardır. Daha sonra yapılan kodlamalar arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Güvenirlik hesaplamasında, $[\text{görüş birliği} / (\text{görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı}) \times 100]$ formülü kullanılarak (Wolery, Bailey ve Sugai, 1988) kodlayıcılar arası güvenilirlik (görüş birliği sağlandıktan sonra) %100 olarak bulunmuştur. Araştırmada toplanan veriler güvenilirlik çalışmasından sonra betimsel istatistikî yöntem (frekans) kullanılarak raporlaştırılmıştır.

İşlem Süreci

Bu çalışmanın veri setini yabancılara Türkçe eğitiminde yapılan yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır. Çalışmada veri setinin seçiminde amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Ölçüt örnekleme, araştırmacının çalışmak istediği alanın konusuna göre kendi belirlediği ya da bir başkasının belirlediği ölçütlere göre belli bir niteliği sağlayan örneklemini seçtiği yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2021). Araştırmada yabancılara Türkçe eğitiminde yapılan yüksek lisans tezi olması veri seti tercihinde ölçüt olarak alınmıştır. Bu veri setine ulaşmak için YÖK Tez'in veri tabanına araştırmanın anahtar kelimeleri yazılarak taramalar yapılmıştır. Bu taramalar sonucunda 97 teze ulaşılmış ve çalışmanın ölçütünü sağlayan 62 tez araştırmaya dâhil edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde elde edilen veriler ölçme araçlarının genel dağılımları, türleri, türlere göre dağılımları, geliştirilme amaçları ve geliştirilme şekilleri olarak tablolarla sunulmuştur.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Ölçme Araçlarının Sayısal Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Tablo 1. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Ölçme Araçlarının Sayısal Dağılımı

Ölçme Aracının Türü	Ölçme Aracının Sıklığı	f
Ölçek	13	17
Puanlama Anahtarı (Rubrik)	5	7
Form	31	40
Test	21	23
Anket	6	9
Diğer Ölçme Araçları	1	1
Toplam	77	97

Tabloda Yabancılara Türkçe Öğretimine yönelik yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçlarının sayısı ile kullanım sıklıkları yer almaktadır. Bu bağlamda yüksek lisans tezlerinde toplam 77 ölçme aracı (f=97) defa tekrar edilerek kullanılmıştır. Bu ölçme araçlarından 13 ölçek (f=17) defa, 5 puanlama anahtarı (rubric) (f=7) defa, 31 form (f=40) defa, 21 test (f=23) defa, 6 anket (f=9) defa kullanılmıştır. “Diğer” kategorisindeki 1 ölçme aracı (f=1) defa kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Ölçeklerin Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Tablo 2. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Ölçeklerin Dağılımları

Ölçek	f
Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği	3
Yazma Eğilimi Ölçeği	1
Reconsidering Translation and Mother Tanguage in English Language Teaching An Attitudinal Study of Terriary Level Students and Teachers in Austria and Turkey	1
Başlangıç Seviyesi İletişim Oyunları Değerlendirme Ölçeği	1
A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Değerlendirme Ölçeği	1
Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği	1
Metinlere Yönelik Okuma Motivasyon Ölçeği	2
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği	1
Japanese Language Needs Analysis (Türkçeye uyarlanmış hâli)	1
Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tututm Ölçeği	1
Web 2.0 Araçları Kullanım Yetkinliği Ölçeği	1
Sınıf İçi Çatışma Çözme Tutumları Ölçeği	1
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin Dinleme Öz Yeterlik Ölçeği	3
Metne Yönelik Değerlendirme Ölçeği	1

Tabloda yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçeklerin dağılımları yer almaktadır. Bu bağlamda çalışmalarda en fazla görülen ölçekler “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği” (f=3),

“Metinlere Yönelik Okuma Motivasyon Ölçeği” (f=2), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin Dinleme Öz Yeterlik Ölçeği” (f=3) şeklindedir. Bunlardan “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği”, “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin Dinleme Öz Yeterlik Ölçeği” 3’er defa kullanılmıştır. Metinlere Yönelik Okuma Motivasyon Ölçeği” ise 2’şer defa kullanılmıştır. Tablodaki diğer ölçekler ise birer defa kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Ölçeklerin Amaçlarına Yönelik Bulgular

Tablo 3. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Ölçeklerin Amaçları

Veri Toplama Aracının Amacı	Ölçeğin Adı
Yazma becerisine yönelik kaygı düzeyini belirlemek	Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği
Yazma becerisi eğilimini belirlemek	Yazma Eğilimi Ölçeği
Çeviri kullanımına yönelik öğrenci görüşlerini belirlemek	Reconsidering Translation and Mother Tangué in English Language Teaching An Attitudinal Study of Terriary Level Students and Teachers in Austria and Turkey
İletişim oyunlarının konuşma becerisine etkisini belirlemek	Başlangıç Seviyesi İletişim Oyunları Değerlendirme Ölçeği
Konuşma becerisi düzeyini belirlemek	A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Değerlendirme Ölçeği
Eğitsel web sitelerine yönelik öğretici görüşlerini belirlemek	Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği
Okuma motivasyonunu belirlemek	Metinlere Yönelik Okuma Motivasyon Ölçeği
Türkçe öğrenme kaygısını belirlemek	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği
İhtiyaç analizi yapmak	Japanese Language Needs Analysis
Yaratıcı dramının konuşma becerisine etkisini belirlemek	Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği
Öğretici yetkinliklerini belirlemek	Web 2.0 Araçları Kullanım Yetkinliği Ölçeği
Öğretici tutumlarını belirlemek	Sınıf İçi Çatışma Çözme Tutumları Ölçeği
Dinleme öz yeterliliklerini belirlemek	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin Dinleme Öz Yeterlik Ölçeği
Okuduğunu anlamayı belirlemek	Metne Yönelik Değerlendirme Ölçeği
Yazma kaygısı düzeyini belirlemek	Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçeklerin adları ve geliştirilme amaçları yer almaktadır. Buna göre yazma becerisi kaygısını belirlemek amacıyla “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği”, yazma becerisi eğilimini belirlemek için “Yazma Eğilimi Ölçeği”, çeviri kullanımına yönelik öğrenci görüşlerini belirlemek içinse “Reconsidering Translation And Mother Tangué İn English Language Teaching An Attitudinal Study Of Terriary Level Students And Teachers İn Austria And Turkey” adlı ölçek kullanılmıştır. İletişim oyunlarının konuşma becerisine etkisini belirlemek amacıyla “Başlangıç Seviyesi İletişim Oyunları Değerlendirme Ölçeği”, konuşma becerisi düzeyini belirlemek için “A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Değerlendirme Ölçeği”, eğitsel web sitelerine yönelik öğretici görüşlerini belirlemek içinse “Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Okuma motivasyonunu belirlemek amacıyla “Metinlere Yönelik Okuma Motivasyon Ölçeği”, Türkçe öğrenme kaygısını belirlemek için “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı

Ölçeği,” ihtiyaç analizi yapmak için “Japanese Language Needs Analysis”, yaratıcı dramının konuşma becerisine etkisini belirlemek için “Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği”, öğretici yetkinliklerini belirlemek için “Web 2.0 Araçları Kullanım Yetkinliği Ölçeği”, öğretici tutumlarını belirlemek için “Sınıf İçi Çatışma Çözme Tutumları Ölçeği”, dinleme öz yeterliliklerini belirlemek için “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin Dinleme Öz Yeterlik Ölçeği”, okuduğunu anlamayı belirlemek için “Metne Yönelik Değerlendirme Ölçeği”, yazma kaygısı düzeyini belirlemek içinse “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Ölçeklerin Geliştirilme Biçimine İlişkin

Bulgular

Tablo 4. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Ölçeklerin Geliştirilme Biçimleri

Ölçeğin adı	Geliştirilme Biçimi
	Araştırmacı tarafından Hazır olarak kullanılan geliştirilen
Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği	Şen ve Boylu (2017)
Yazma Kaygısı Ölçeği	Piazza ve Sibert (2008) İşeri ve Ünal (2010) tarafından uyarlanarak
Yazma Eğilimi Ölçeği	Daly ve Miller (1975)
Yazma Kaygısı Ölçeği	Özbay ve Zorbaz (2011) tarafından uyarlanarak Erdemir (2013)
Reconsidering Translation and Mother Tangué in English Language Teaching An Attitudinal Study of Terriary Level Students and Teachers in Austria and Turkey	
Başlangıç Seviyesi İletişim Oyunları Değerlendirme Ölçeği	Seyhan (2021)
A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Değerlendirme Ölçeği	Seyhan (2021)
Eğitsel Web Sitesi Değerlendirme Ölçeği	Ateş (2010)
Metinlere Yönelik Okuma Motivasyon Ölçeği	Aydemir ve Öztürk (2013)
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenme Kaygısı Ölçeği	Genç Köylü ve Işık (2020)
Japanese Language Needs Analysis	Iwai (1993) Çangal (2020) tarafından uyarlanarak
Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisine İlişkin Tutum Ölçeği	Gülbahar ve Saylan (2019)
Web 2.0 Araçları Kullanım Yetkinliği Ölçeği	Çelik (2021)
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği	Sevim (2019)
Sınıf İçi Çatışma Çözme Tutumları Ölçeği	Fidan Duman (2023)
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin Dinleme Öz Yeterlik Ölçeği	Yaman ve Tulumcu (2016)
Metne Yönelik Değerlendirme Ölçeği	Başaran (2007)
Hikâye Metinlerinin Bağlılık ve Tutarlılıklarını Değerlendirme Ölçeği	Nur Ateş (2023)

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçeklerin geliştirilme biçimleri yer almaktadır. Ölçekler araştırmacı tarafından geliştirilen ve var olan bir ölçeğin kullanılması olarak iki kategoride incelenmiştir. Bu doğrultuda yüksek lisans tezlerinde araştırmacıların kendilerinin geliştirdikleri ölçekler ile var olan ölçekleri kullanmaları arasında bir denge olmadığı görülmüştür. Tek yönlü ve özgün çalışmalarda araştırmacılar kendi geliştirdikleri ölçekleri kullanırken temel becerilerin ölçülmesinde ise daha önce başka çalışmalarda da kullanılan hazır ölçekler kullanmayı tercih etmişlerdir.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Dereceli Puanlama Anahtarlarının Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Tablo 5. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Dereceli Puanlama Anahtarlarının Dağılımları

Dereceli Puanlama Anahtarı	f
Kelime Vurgulama Ölçüm Aracı	1
Çözümleme Tablosu	1
Konuşma Sınavı Puanlama Anahtarı	1
Türkçe Dil Becerilerini Değerlendirme Rubriği	1
C1 Sözlü Anlatım Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı	1
C1 Karşılıklı Konuşma Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı	1

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan dereceli puanlama anahtarlarının dağılımları bulunmaktadır. Bu bağlamda “Kelime Vurgulama Ölçüm Aracı” (f=1), “Çözümleme Tablosu” (f=1), “Konuşma Sınavı Puanlama Anahtarı” (f=1), “Türkçe Dil Becerilerini Değerlendirme Rubriği” (f=1), C1 “Sözlü Anlatım Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı” (f=1) ve C1 “Karşılıklı Konuşma Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı” (f=1) ölçüm araçlarının birer defa kullanıldıkları görülmüştür.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Dereceli Puanlama Anahtarlarının Amaçlarına Göre Dağılımları

Tablo 6. Dereceli Puanlama Anahtarlarının Amaçlarına Göre Dağılımları

Veri Toplama Aracının Amacı	Dereceli Puanlama Anahtarı
Prozodi eğitiminin kelime vurgusuna etkisini belirlemek	Kelime Vurgulama Ölçüm Aracı
Öğrencilerin yazma yanlışlarını tespit etmek	Çözümleme Tablosu
Öğrencilerin konuşma becerilerini değerlendirmek	Konuşma Sınavı Puanlama Anahtarı
Dört temel dil becerisini değerlendirmek	Türkçe Dil Becerilerini Değerlendirme Rubriği
Konuşma becerisini değerlendirmek	C1 Sözlü Anlatım Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı
Konuşma becerisini değerlendirmek	C1 Karşılıklı Konuşma Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan dereceli puanlama anahtarlarının adı ve geliştirilme amaçları bulunmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin kelime vurgularındaki

değişimleri tespit etmek amacıyla “Kelime Vurgulama Ölçüm Aracı”, yazma yanlışlarını tespit etmek amacıyla “Çözümleme Tablosu”, konuşma becerilerini değerlendirmek amacıyla “Konuşma Sınavı Puanlama Anahtarı”, dört temel dil becerilerini değerlendirmek amacıyla “Türkçe Dil Becerilerini Değerlendirme Rubriği”, sözlü anlatım ile karşılıklı konuşma becerilerini değerlendirmek için de “C1 Sözlü Anlatım Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı” ve “C1 Karşılıklı Konuşma Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı” kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Dereceli Puanlama Anahtarlarının Geliştirilme Biçimine Yönelik Bulgular

Tablo 7. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Dereceli Puanlama Anahtarının Geliştirilme Biçimleri

Ölçeğin adı	Geliştirilme Biçimi	
	Araştırmacı tarafından geliştirilen	Hazır olarak kullanılan
Kelime Vurgulama Ölçüm Aracı	Sarıman (2016)	
Çözümleme Tablosu	Kamalak (2017)	
Konuşma Sınavı Puanlama Anahtarı	Ocak (2019)	
Türkçe Dil Becerilerini Değerlendirme Rubriği		PIKTES(2020)
C1 Sözlü Anlatım Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı	Ayverdi (2023)	
C1 Karşılıklı Konuşma Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı	Ayverdi (2023)	

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan dereceli puanlama anahtarlarının geliştirilme biçimleri bulunmaktadır. Dereceli puanlama anahtarlarının geliştirilme biçimleri araştırmacıların geliştirdikleri ve var olan ölçeklerin kullanımı olarak iki düzeyde incelenmiştir. Bu doğrultuda yüksek lisans tezlerinde araştırmacılarının geliştirerek kullandıkları dereceli puanlama anahtarları ile var olan dereceli puanlama anahtarlarını kullanmaları arasında bir denge olmadığı tespit edilmiştir. İncelenen çalışmalarda araştırmacıların çalışmalarına yönelik dereceli puanlama anahtarlarını kendilerinin geliştirdikleri görülmüştür. Sadece bir çalışmada dereceli puanlama anahtarının PIKTES (2020) projesinin web sayfasından alındığı görülmüştür.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Testlerin Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Tablo 8. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Testlerin Dağılımları

Testler	F
Beden Dili İşaretleri Testi	1
Öğrenci Deyim Bilgisi Ölçme Testi	1
İzlediğini Anlama Çalışma Kağıdı Başarı Testi	1
Yabancılar Türkçe Öğretiminde Başarı Testi	1
Okuduğunu Anlama Başarı Testi	1
Okuma Başarı Testi	1
Deyim Öğretimi Başarı Testi	1
Sözcük Öğretimi Başarı Testi	1
Dinlediğini Anlama Başarı Testi	5

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Akademik Başarı Testi	1
Yazma Becerisi Başarı Testi	1
C1 Düzeyi Sözlü Anlatım Becerisi Başarı Testi	1
C1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Becerisi Başarı Testi	1
Gölgeleme Tekniği ile İlgili Metin Değerlendirme Testi	1

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan testlerin dağılımları bulunmaktadır. Bu doğrultuda en fazla kullanılan test “Dinlediğini Anlama Başarı Testi” (f=5) şeklindedir. Diğer testler ise “Beden Dili İşaretleri Testi” (f=1), “Öğrenci Deyim Bilgisi Ölçme Testi” (f=1), “İzlediğini Anlama Çalışma Kâğıdı” (f=1), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Başarı Testi” (f=1), “Okuduğunu Anlama Başarı Testi” (f=1), “Okuma Başarı Testi” (f=1), “Deyim Öğretimi Başarı Testi” (f=1), “Sözcük Öğretimi Başarı Testi” (f=1), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Akademik Başarı Testi” (f=1), “Yazma Becerisi Başarı Testi” (f=1), “C1 Düzeyi Sözlü Anlatım Becerisi Başarı Testi” (f=1), “C1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Becerisi Başarı Testi” (f=1), “Gölgeleme Tekniği ile İlgili Metin Değerlendirme Testi” (f=1) birer defa kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Testlerin Amaçlarına Göre Dağılımları

Tablo 9. Testlerin Amaçlarına Göre Dağılımları

Veri Toplama Aracının Amacı	Testler
Katılımcıların beden dili uyarıcılarını ne kadar tanıdıklarını tespit etmek	Beden Dili İşaretleri Testi
Dil gelişimini belirlemek	TÖMER Kur Sonu Başarı Testi
Videoların dinleme becerisine etkisini belirlemek	Değerlendirme Testi
İletişimsel yaklaşımın deyim öğretimine etkisini belirlemek	Öğrenci Deyim Bilgisi Ölçme Testi
Filmlerin anlama becerisinin etkisini belirlemek	Çalışma Kağıdı Başarı Testi
Z kitabın öğrenmeye etkisini belirlemek	Yabancılara Türkçe Öğretiminde Başarı Testi
Metinlerin anlamaya etkisini belirlemek	Okuduğunu Anlama Başarı Testi
Okuma becerisi seviyesini belirlemek	Okuma Başarı Testi
TV dizilerinin deyim kullanımına etkisini belirlemek	Deyim Öğretimi Başarı Testi
Sanal gerçeklik araçlarının sözcük öğretimine katkısını belirlemek	Sözcük Öğretimi Başarı Testi
Dinleme becerilerini ölçmek	Dinlediğini Anlama Başarı Testi
Akademik başarıyı belirlemek	Yabancılara Türkçe Öğretiminde Akademik Başarı Testi
Yazma becerisini gelişimini belirlemek	Yazma Becerisi Başarı Testi
Konuşma becerisi düzeyini belirlemek	C1 Düzeyi Sözlü Anlatım Becerisi Başarı Testi C1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Becerisi Başarı Testi
Uygulama sürecinin anlamaya etkisini belirlemek	Gölgeleme Tekniği ile İlgili Metin Değerlendirme Testi

Tabloda yüksek lisans çalışmalarında kullanılan testlerin adı ve geliştirilme amaçları yer almaktadır. Buna göre öğrencilerin beden dili uyarıcılarını ne kadar tanıdıklarını tespit etmek amacıyla “Beden Dili İşaretleri Testi”, dil gelişimini belirlemek için “TÖMER Kur Sonu Sınavları”, videoların dinleme becerisine etkisini belirlemek için “Değerlendirme Testi”, iletişimsel yaklaşımın deyim öğretimine etkisini belirlemek için

“Öğrenci Deyim Bilgisi Ölçme Testi”, filmlerin anlama becerisinin etkisini belirlemek için “Çalışma Kağıdı Başarı Testi”, Z kitabın öğrenmeye etkisini belirlemek için “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Başarı Testi”, metinlerin anlamaya etkisini belirlemek için “Okuduğunu Anlama Başarı Testi”, okuma becerisi seviyesini belirlemek için “Okuma Başarı Testi”, TV dizilerinin deyim kullanımına etkisini belirlemek için “Deyim Öğretimi Başarı Testi”, sanal gerçeklik araçlarının sözcük öğretimine katkısını belirlemek için “Sözcük Öğretimi Başarı Testi”, dinleme becerilerini ölçmek için “Dinlediğini Anlama Başarı Testi”, akademik başarıyı belirlemek için “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Akademik Başarı Testi”, yazma becerisini gelişimini belirlemek için “Yazma Becerisi Başarı Testi”, konuşma becerisi düzeyini belirlemek için “C1 Düzeyi Sözlü Anlatım Becerisi Başarı Testi” ile “C1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Becerisi Başarı Testi”, uygulama sürecinin anlamaya etkisini belirlemek için “Gölgeleme Tekniği ile İlgili Metin Değerlendirme Testi” kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Testlerin Geliştirilme Biçimine İlişkin Bulgular

Tablo 10. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Testlerin Geliştirilme Biçimleri

Ölçeğin adı	Geliştirilme Biçimi	
	Araştırmacı tarafından geliştirilen	Hazır olarak kullanılan
Beden Dili İşaretleri Testi	Göçmenler (2011)	
TÖMER kur sonu başarı testi	Sivrioğlu (2014)	
Değerlendirme Testi	Hamaratlı (2015)	
Öğrenci Deyim Bilgisi Ölçme Testi	Erten Dalak (2017)	
Çalışma Kağıdı Başarı Testi	Dursun (2017)	
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Başarı Testi	Demirel (2019)	
Okuduğunu Anlama Başarı Testi	Demirel (2019)	
Okuma Başarı Testi	Konal Memiş (2019)	
Deyim Öğretimi Başarı Testi	Sezen (2020)	
Sözcük Öğretimi Başarı Testi	Tarhan (2020)	
Dinlediğini Anlama Başarı Testi	Tarı Yardımcı (2021)	
Dinleme Başarı Testi		Şengül (2010)
Dinleme Başarı Testi	Şimşek (2021)	
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Akademik Başarı Testi	İnal (2021)	
C1 Düzeyi Sözlü Anlatım Becerisi Başarı Testi	Ayverdi (2023)	
C1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Becerisi Başarı Testi	Ayverdi (2023)	
Gölgeleme Tekniği ile İlgili Metin Değerlendirme Testi	Darıcı (2023)	

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan testlerin geliştirilme biçimleri bulunmaktadır. Testlerin geliştirilme şekilleri araştırmacının geliştirdikleri ve var olan testlerin kullanılması şeklinde iki kategoride incelenmiştir. Bu bağlamda yüksek lisans tezlerinde araştırmacılarının geliştirerek kullandıkları testler ile var olan testlerin kullanılması arasında bir denge olmadığı görülmüştür. Araştırmacılar çalışmalarına özgü testlerini kendileri geliştirmişlerdir. Sadece bir çalışmada hazır olan bir test kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Çalışmalarında Kullanılan Formların Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Tablo 11. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Formların Dağılımları

Formlar	F
Deney Grubu Değerlendirme Formu	1
Dil Gelişimi Gözlem Formu	1
Yazılı Anlatım Becerisine Yönelik Öğrenci Görüşleri Formu	1
Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	13
Kişisel Bilgi Formu	8
Z Kitap Kullanımına İlişkin Görüşme Formu	1
Yapılandırılmış Bilgi Formu	1
Örtülü Anlam Unsurları Değerlendirme Formu	1
Odak görüşme form	1
Görev Değerlendirme Formu	2
Öğretici görüşme formu	3
Öğrenci görüş formu	2
Açık Uçlu Soru Formu	1
Geleneksel dinleme etkinlikleri görüş formu	1
Sesli hikâye etkinlikleri görüş formu	1
Konuşma Becerisi Gözlem Formu	1
Geri Bildirim Formu	1

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan formların dağılımları bulunmaktadır. Buna göre en sık kullanılan formlar “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” (f=13), “Kişisel Bilgi Formu” (f=8) şeklindedir. “Öğretici Görüşme Formu” (f=3) 3’er defa, “Öğrenci Görüşme Formu” (f=2), “Görev Değerlendirme Formu” (f=2) ise 2’şer defa kullanılmıştır. “Deney Grubu Değerlendirme Formu” (f=1), “Dil Gelişimi Gözlem Formu” (f=1), “Yazılı Anlatım Becerisine Yönelik Öğrenci Görüşleri Formu” (f=1), “Z Kitap Kullanımına İlişkin Görüşme Formu” (f=1), “Yapılandırılmış Bilgi Formu” (f=1), “Örtülü Anlam Unsurları Değerlendirme Formu” (f=1), “Odak Görüşme Formu” (f=1) ise birer defa kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Formların Amaçlarına Göre Dağılımları

Tablo 12. Formların Amaçlarına Göre Dağılımları

Veri Toplama Aracının Amacı	Formlar
Dramanın konuşma becerisinin etkisini belirlemek	Deney Grubu Değerlendirme Formu
Dramanın konuşma becerisinin etkisini belirlemek	Dil Gelişimi Gözlem Formu
Kelime ağının yazılı anlatıma etkisini belirlemek	Yazılı Anlatım Becerisine Yönelik Öğrenci Görüşleri Formu
Öğrenci görüşlerini belirlemek	Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu
Katılımcıları tanımak	Kişisel Bilgi Formu
Z Kitap kullanımının öğrenmeye katkısını belirlemek	Z Kitap Kullanımına İlişkin Görüşme Formu
Yazma kaygısında akran değerlendirmesinin etkisini belirlemek	Yapılandırılmış Bilgi Formu
Yabancılar Türkçe Öğretimi kitaplarındaki örtülü anlam unsurlarını değerlendirmek	Örtülü Anlam Unsurları Değerlendirme Formu

Öğretmen örüşlerini belirlemek	Odak görüşme form
Öğrenci görüşlerini belirlemek	Görev Değerlendirme Formu
Öğretmen örüşlerini belirlemek	Öğretici görüşme formu
Öğrenci görüşlerini belirlemek	Öğrenici görüş formu
	Açık Uçlu Soru Formu
	Geleneksel dinleme etkinlikleri görüş formu
	Sesli hikâye etkinlikleri görüş formu
	Konuşma Becerisi Gözlem Formu

Tabloda yüksek lisans çalışmalarında kullanılan formların adı ve geliştirilme amaçları yer almaktadır. Buna göre dramanın konuşma becerisinin etkisini belirlemek amacıyla “Deney Grubu Değerlendirme Formu” ve” Dil Gelişimi Gözlem Formu”, kelime ağının yazılı anlatıma etkisini belirlemek için “Yazılı Anlatım Becerisine Yönelik Öğrenci Görüşleri Formu”, öğrenci görüşlerini belirlemek için “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu”, katılımcıları tanımak için “Kişisel Bilgi Formu”, Z kitap kullanımının öğrenmeye katkısını belirlemek için “Z Kitap Kullanımına İlişkin Görüşme Formu”, yazma kaygısında akran değerlendirmesinin etkisini belirlemek için “Yapılandırılmış Bilgi Formu”, yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarındaki örtülü anlam unsurlarını değerlendirmek için “Örtülü Anlam Unsurları Değerlendirme Formu”, öğretmen görüşlerini belirlemek için “Odak Görüşme Formu”, “Görev Değerlendirme Formu”, “Öğretici Görüşme Formu”, öğrenci görüşlerini belirlemek için “Öğrenici Görüş Formu”, “Açık Uçlu Soru Formu”, “Geleneksel Dinleme Etkinlikleri Görüş Formu”, “Sesli Hikâye Etkinlikleri Görüş Formu” ve “Konuşma Becerisi Gözlem Formu” kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Formların Geliştirilme Biçimine İlişkin Bulgular

Tablo 13. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Formların Geliştirilme Şekilleri

Ölçeğin Adı	Geliştirilme Biçimi	
	Araştırmacı tarafından geliştirilen	Hazır olarak kullanılan
Deney Grubu Değerlendirme Formu	Göçmenler (2011)	
Dil Gelişimi Gözlem Formu	Göçmenler (2011)	
Yazılı Anlatım Becerisine Yönelik Öğrenci Görüşleri Formu		Çınar (2012)
Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	Çakır (2015)	
Kişisel Bilgi Formu	Kamalak (2017)	
Z Kitap Kullanımına İlişkin Görüşme Formu	Gürbüz (2018)	
Yapılandırılmış Bilgi Formu	Yıldız (2018)	
Örtülü Anlam Unsurları Değerlendirme Formu		Onan ve Tiryaki (2012)
Odak görüşme form	Koparan (2019)	
Görev Değerlendirme Formu		Gülle (2015)
Öğretici görüşme formu	Gök (2020)	
Öğrenici görüş formu	Gök (2020)	
Açık Uçlu Soru Formu	Yılmaz (2021)	
Geleneksel dinleme etkinlikleri görüş formu	Şimsek (2021)	
Sesli hikâye etkinlikleri görüş formu	Şimsek (2021)	
Konuşma Becerisi Gözlem Formu	Şimsek (2021)	

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan formların geliştirilme biçimleri bulunmaktadır. Formların geliştirilme biçimleri araştırmacı tarafından geliştirilen ve var olan formların kullanılması olarak iki düzeyde değerlendirilmiştir. Bu bağlamda araştırmacılarının geliştirerek kullandıkları formlar ile var olan formların kullanılması arasında bir denge olmadığı görülmektedir. Araştırmacılar çalışmalarına özgü formları kendileri geliştirmişlerdir. Sadece üç çalışmada var olan formların kullanıldığı görülmüştür.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Anketlerin Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Tablo 14. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Anketlerin Dağılımları

Anketler	F
Kişisel Bilgiler Anketi	1
Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Yazılı Anlatım Becerisine Etkilerine Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi	1
Yabancılara Türkçe Öğretimi Dersi Tutum Anketi	1
Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğrenci Tercihlerini Belirleme Anketi	1
Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğretici Tercihlerini Belirleme Anketi	1
Yarı Yapılandırılmış Anket	1
Motivasyon Anketi	1

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan anketlerin dağılımları bulunmaktadır. Buna göre “Kişisel Bilgiler Anketi” (f=1), “Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Yazılı Anlatım Becerisine Etkilerine Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi” (f=1), “Yabancılara Türkçe Öğretimi Dersi Tutum Anketi” (f=1), “Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğrenci Tercihlerini Belirleme Anketi” (f=1), “Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğretici Tercihlerini Belirleme Anketi” (f=1), “Yarı Yapılandırılmış Anket” (f=1), “Motivasyon Anketi” (f=1) olmak üzere tüm anketler birer defa kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Anketlerin Amaçlarına Göre Dağılımları

Tablo 15. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Anketlerin Amaçlarına Göre Dağılımları

Veri Toplama Aracının Amacı	Anketler
Kelime ağının yazılı anlatıma etkisini belirlemek	Kişisel Bilgiler Anketi
Öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek	Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Yazılı Anlatım Becerisine Etkilerine Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi
Sınıf içi etkinliklere yönelik öğrenci ve öğretici tercihlerini belirlemek	Yabancılara Türkçe Öğretimi Dersi Tutum Anketi
	Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğrenci Tercihlerini Belirleme Anketi
	Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğretici Tercihlerini Belirleme Anketi
	Yarı Yapılandırılmış Anket
Sanal gerçeklik araçlarıyla sözcük öğretiminde motivasyonun etkisini belirlemek	Motivasyon Anketi

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan anketlerin adı ve geliştirilme amaçları bulunmaktadır. Buna bağlı olarak kelime ağının yazılı anlatıma etkisini belirlemek amacıyla “Kişisel Bilgiler Anketi” ve “Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Yazılı Anlatım Becerisine Etkilerine Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi” kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek için “Yabancılara Türkçe Öğretimi Dersi Tutum Anketi”, sınıf içi etkinliklere yönelik öğrenci ve öğretici tercihlerini belirlemek için “Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğrenci ve Öğretici Tercihlerini Belirleme Anketi”, “Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğretici Tercihlerini Belirleme Anketi” ve “Yarı Yapılandırılmış Anket” kullanılmıştır. Sanal gerçeklik araçlarıyla sözcük öğretiminde motivasyonun etkisini belirlemek için de “Motivasyon Anketi” kullanılmıştır.

Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Anketlerin Geliştirilme Biçimlerine İlişkin Bulgular

Tablo 16. Yüksek Lisans Tezlerinde Kullanılan Anketlerin Geliştirilme Biçimleri

Ölçeğin adı	Geliştirilme Biçimi	
	Araştırmacı tarafından geliştirilen	Hazır olarak kullanılan
Kişisel Bilgiler Anketi	Hamarathı (2015)	
Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Yazılı Anlatım Becerisine Etkilerine Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi	Hamarathı (2015)	
Yabancılara Türkçe Öğretimi Dersi Tutum Anketi	Yıldız (2018)	
Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğrenci Tercihlerini Belirleme Anketi	Ceylan (2019)	
Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğretici Tercihlerini Belirleme Anketi	Ceylan (2019)	
Yarı Yapılandırılmış Anket	Gül (2019)	
Motivasyon Anketi		Keller (1987) Kutu ve Sözbilir (2011) tarafından uyarlandı

Tabloda yüksek lisans tezlerinde kullanılan anketlerin geliştirilme biçimleri bulunmaktadır. Anketlerin geliştirilme şekilleri araştırmacıların geliştirdikleri ve var olan anketlerin kullanılması olarak iki şekilde incelenmiştir. Bu bağlamda yüksek lisans tezlerinde araştırmacıların geliştirerek kullandıkları anketler ile hazır olarak kullanılan anketler arasında dengeli bir dağılım olmadığı görülmektedir. Araştırmacılar çalışmalarına özgü anketler geliştirmişlerdir. Sadece bir çalışmada hazır anket kullanılmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Yapılan bu araştırmanın amacı yabancılara Türkçe eğitiminde yapılan yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçlarını tespit etmektir. Bu bağlamda yabancılara Türkçe Öğretimine yönelik 62 yüksek lisans tezinde kullanılan ölçme araçları tespit edilmiştir. Çalışmalarda 13 ölçek, 5 dereceli puanlama anahtarı, 31 form, 21 test, 6 anket ve “diğer” kategorisindeki 1 ölçme aracı da 1 defa kullanılmıştır. Toplamda ise 77 ölçme aracı 97 defa tekrar edilerek kullanılmıştır. Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan ölçeklerin dağılımları incelenmiştir. Yüksek lisans tezlerinde toplam 14 ölçeğin

kullanıldığı tespit edilmiştir. Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan ölçeklerin amaçları incelenmiştir. İnceleme sonucunda ölçeklerin amaçları bakımından dağılımına bakıldığında ölçeklerin öğrencilerin yazma kaygısı ve yazma eğilimine yönelik düzeylerini belirlemek amacıyla kullanıldığı görülmüştür. Bunlar içinde en sık kullanılan ölçeklerin “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler İçin Dinleme Öz Yeterlik Ölçeği, Metinlere Yönelik Okuma Motivasyon Ölçeği” olduğu tespit edilmiştir. Yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçeklerin dağılımına bakıldığında en fazla yazma kaygısının kullanıldığı onu sırasıyla dinleme öz yeterlilik ölçeği ve okuma motivasyon ölçeğinin takip ettiği görülmektedir. Bu veriler doğrultusunda yüksek lisans tezlerinde en fazla kullanılan ölçeklerden hareketle bu çalışmalarda içerik olarak daha çok yazma, dinleme ve okuma beceri düzeylerinin tespit edilmeye çalışıldığı söylenebilir. Elbir ve Yıldız (2012), Temizkan ve Yıldırım (2023) da yapmış oldukları araştırmalarda tezlerde kullanılan ölçeklerin en çok yazma becerisine yönelik olduğunu tespit etmişlerdir.

Sevim vd. (2023) inceledikleri tezlerin %35,8’inin, Büyükkiz (2014) incelediği lisansüstü tezlerin %34’ünün yazma becerisine yönelik olduğunu tespit etmiştir. Erdem vd. (2015), Küçük ve Kaya (2018) tarafından yapılan incelemeler sonucunda araştırmacıların yabancılara Türkçe öğretimine yönelik yapmış olduğu çalışmaların eğiliminin yazma becerisine yönelik olduğu saptanmıştır. Yüksek lisans tezlerinde tek yönlü, özgün araştırmalarda araştırmacıların ölçekleri kendileri geliştirerek kullandıkları, temel becerilerin ölçülmesinde ise daha önce başka çalışmalarda kullanılan hazır ölçeklerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yüksek lisans tezlerinde en fazla yazma becerisine yönelik veri toplama aracının kullanılması, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin en fazla zorlandıkları dil becerisinin yazma becerisi olması ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan ölçme araçlarından biri de dereceli puanlama anahtarıdır. Yabancılara Türkçe eğitimi alanında yapılan yüksek lisans tezlerinde “Kelime Vurgulama Ölçüm Aracı, Konuşma Sınavı Puanlama Anahtarı, Türkçe Dil Becerilerini Değerlendirme Rubriği, C1 Sözlü Anlatım Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı, C1 Karşılıklı Konuşma Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı”nın birer defa kullanıldığı tespit edilmiştir. Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan dereceli puanlama anahtarlarının amaçları incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin kelime vurgularındaki değişimleri tespit etmek amacıyla “Kelime Vurgulama Ölçüm Aracı”, yazma yanlışlarını tespit etmek amacıyla “Çözümleme Tablosu”, konuşma becerilerini değerlendirmek amacıyla “Konuşma Sınavı Puanlama Anahtarı”, dört temel dil becerilerini değerlendirmek amacıyla “Türkçe Dil Becerilerini Değerlendirme Rubriği”, sözlü anlatım ile karşılıklı konuşma becerilerini değerlendirmek için de “C1 Sözlü Anlatım Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı” ve “C1 Karşılıklı Konuşma Becerisi Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı” kullanılmıştır. Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan dereceli puanlama anahtarlarının yazma, konuşma ve dört temel dil becerisini kapsayacak şekilde geliştirildiği saptanmıştır. Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan dereceli puanlama anahtarlarının geliştirilme şekilleri incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda yüksek lisans çalışmalarında araştırmacılarının geliştirerek kullandıkları dereceli puanlama anahtarları ile hazır olarak kullanılan dereceli puanlama anahtarları

arasında dengeli bir dağılım olmadığı tespit edilmiştir. İncelenen çalışmalarda araştırmacıların çalışmalarına yönelik dereceli puanlama anahtarlarını kendilerinin geliştirdikleri saptanmıştır. Dereceli puanlama anahtarına yönelik bulgulardan elde edilen sonuçlara bakıldığında genellikle konuşma becerisine yönelik veri toplamada sıklıkla kullanıldığı görülmüştür. Şimşek ve Çevirme (2023) de özellikle konuşma becerisinin ölçülmesinde dereceli puanlama anahtarlarının geçerli ve güvenilir ölçümler yaptığını ifade etmişlerdir.

Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan testlerin dağılımları incelenmiştir. En sık kullanılan testin “Dinlediğini Anlama Başarı Testi” olduğu tespit edilmiştir. Doğan ve Özçakmak (2014) da yaptıkları çalışmada benzer bir sonuca ulaşmışlardır. Yüksek lisans tezlerinde kullanılan diğer testler ise şunlardır: “ Beden Dili İşaretleri Testi, Öğrenci Deyim Bilgisi Ölçme Testi, İzlediğini Anlama Çalışma Kâğıdı, Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Başarı Testi, Okuduğunu Anlama Başarı Testi, Okuma Başarı Testi, Deyim Öğretimi Başarı Testi, Sözcük Öğretimi Başarı Testi, Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Akademik Başarı Testi, Yazma Becerisi Başarı Testi, C1 Düzeyi Sözlü Anlatım Becerisi Başarı Testi, C1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Becerisi Başarı Testi, Gölgeleme Tekniği İle İlgili Metin Değerlendirme Testi”. Ayrıca çalışmada yüksek lisans tezlerinde kullanılan geliştirme amaçları da incelenmiştir. İnceleme sonucunda göre öğrencilerin beden dili uyarıcılarını ne kadar tanıdıklarını tespit etmek amacıyla “Beden Dili İşaretleri Testi”, dil gelişimini belirlemek için “TÖMER Kur Sonu Sınavları”, videoların dinleme becerisine etkisini belirlemek için “Değerlendirme Testi”, iletişimsel yaklaşımın deyim öğretimine etkisini belirlemek için “Öğrenci Deyim Bilgisi Ölçme Testi”, filmlerin anlama becerisinin etkisini belirlemek için “Çalışma Kağıdı Başarı Testi”, Z kitabın öğrenmeye etkisini belirlemek için “Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Başarı Testi”, metinlerin anlamaya etkisini belirlemek için “Okuduğunu Anlama Başarı Testi”, okuma becerisi seviyesini belirlemek için “Okuma Başarı Testi”, TV dizilerinin deyim kullanımına etkisini belirlemek için “Deyim Öğretimi Başarı Testi”, sanal gerçeklik araçlarının sözcük öğretimine katkısını belirlemek için “Sözcük Öğretimi Başarı Testi”, dinleme becerilerini ölçmek için “Dinlediğini Anlama Başarı Testi”, akademik başarıyı belirlemek için “Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Akademik Başarı Testi”, yazma becerisini gelişimini belirlemek için “Yazma Becerisi Başarı Testi”, konuşma becerisi düzeyini belirlemek için “C1 Düzeyi Sözlü Anlatım Becerisi Başarı Testi” ile “C1 Düzeyi Karşılıklı Konuşma Becerisi Başarı Testi”, uygulama sürecinin anlamaya etkisini belirlemek için “Gölgeleme Tekniği İle İlgili Metin Değerlendirme Testi”nin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda ölçme aracı olarak kullanılan testlerin çoğunluğunun başarı testi olduğu saptanmıştır. Elde edilen bu sonucun Şahin, Kana ve Varışoğlu (2013) Türkçe eğitimiyle ilgili yapılan lisansüstü çalışmaları inceledikleri araştırmada ölçme aracı olarak kullanılan başarı testlerinin çoğunlukta olduğunu saptamıştır. Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan testlerin geliştirilme şekilleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda yüksek lisans çalışmalarında araştırmacıların kendi geliştirdikleri testler ile hazır olarak kullanılan testler arasında dengeli bir dağılım olmadığı, araştırmacıların çalışmalarında özgün testler geliştirdiği sadece bir çalışmada hazır bir test kullandıkları tespit edilmiştir. Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan formların dağılımları incelenmiştir. İnceleme sonucunda en sık

kullanılan formların “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu, Kişisel Bilgi Formu, Öğretici Görüşme Formu, Görev Değerlendirme Formu” olduğu görülmüştür. Türkben (2018) çalışmasında benzer bir sonuca ulaşmıştır. Yapılan lisansüstü çalışmalarda veri toplamak için aynı çalışmada birden fazla formun bir arada kullanılmasının bu durumda etkili olduğu düşünülmektedir. Formlar geliştirilme amaçları bakımından incelenmiştir. Buna göre dramanın konuşma becerisinin etkisini belirlemek amacıyla “Deney Grubu Değerlendirme Formu” ve “Dil Gelişimi Gözlem Formu”, kelime ağının yazılı anlatıma etkisini belirlemek için “Yazılı Anlatım Becerisine Yönelik Öğrenci Görüşleri Formu” öğrenci görüşlerini belirlemek için “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu”, katılımcıları tanımak için “Kişisel Bilgi Formu”, Z kitap kullanımının öğrenmeye katkısını belirlemek için “Z Kitap Kullanımına İlişkin Görüşme Formu,” yazma kaygısında akran değerlendirmesinin etkisini belirlemek için “Yapılandırılmış Bilgi Formu”, yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarındaki örtülü anlam unsurlarını değerlendirmek için “Örtülü Anlam Unsurları Değerlendirme Formu”, öğretmen görüşlerini belirlemek için “Odak Görüşme Formu”, “Görev Değerlendirme Formu”, “Öğretici Görüşme Formu”, öğrenci görüşlerini belirlemek için “Öğrenci Görüş Formu”, “Açık Uçlu Soru Formu”, “Geleneksel Dinleme Etkinlikleri Görüş Formu,” “Sesli Hikâye Etkinlikleri Görüş Formu” ve “Konuşma Becerisi Gözlem Formu” kullanılmıştır. Araştırmada ayrıca yüksek lisans çalışmalarında kullanılan formların geliştirilme şekilleri incelenmiştir. Buna göre yüksek lisans çalışmalarında araştırmacılarının geliştirerek kullandıkları formlar ile hazır olarak kullanılan formlar arasında dengeli bir dağılım olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmacılar çalışmalarına özgü formları kendileri geliştirdiği saptanmıştır. Sadece üç çalışmada hazır olarak bulunan formların kullanıldığı görülmüştür.

Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan anketlerin dağılımları incelenmiştir. Yüksek lisans tezlerinde “Kişisel Bilgiler Anketi, Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Yazılı Anlatım Becerisine Etkilerine Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi, Yabancılara Türkçe Öğretimi Dersi Tutum Anketi, Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğrenci Tercihlerini Belirleme Anketi, Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğretici Tercihlerini Belirleme Anketi, Yarı Yapılandırılmış Anket ve Motivasyon Anketi”nin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yine Türkben (2018) çalışmasında benzer bir sonuca ulaşarak yabancılara Türkçe öğretimi alanında lisansüstü çalışmalarda en fazla kullanılan veri toplama araçlarının formlar ve anketler olduğunu belirtmiştir. Araştırmada anketlerin amaçları incelenmiştir. Buna göre kelime ağının yazılı anlatıma etkisini belirlemek amacıyla “Kişisel Bilgiler Anketi” ve “Kelime Ağı Oluşturma Yönteminin Yazılı Anlatım Becerisine Etkilerine Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi”, öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek için “Yabancılara Türkçe Öğretimi Dersi Tutum Anketi”, sınıf içi etkinliklere yönelik öğrenci ve öğretici tercihlerini belirlemek için “Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğrenci ve Öğretici Tercihlerini Belirleme Anketi,” “Sınıf İçi Etkinliklere Yönelik Öğretici Tercihlerini Belirleme Anketi” ve “Yarı Yapılandırılmış Anket”, sanal gerçeklik araçlarıyla sözcük öğretiminde motivasyonun etkisini belirlemek için de “Motivasyon Anketi” kullanılmıştır. Yüksek lisans çalışmalarında kullanılan anketlerin geliştirilme şekilleri incelenmiştir. Ayrıca inceleme sonucunda araştırmacıların kendi geliştirdikleri anketlerin sayıca fazla olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçlarının

çeşitliliğini ve yaygınlığını incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar hangi tür ölçme araçlarının daha yaygın olarak kullanıldığının tespiti açısından önem taşımaktadır. Elde edilen bulgular neticesinde araştırmacılara şu öneriler sunulabilir:

- Yabancılara Türkçe eğitimi alanında yapılan yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçlarının daha çok form düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Özellikle dört dil becerisini değerlendirmesini yapacak farklı türde ölçme araçları geliştirilebilir. Yabancılara Türkçe eğitimi alanında her bir beceri için, ölçme araçlarının çeşitlendirilmesi ve öğrencilerin farklı öğrenme stillerine ve gereksinimlerine uygun olarak tasarlanması önem arz etmektedir.
- Bu çalışmanın amacı, yüksek lisans tezlerinde kullanılan ölçme araçlarının incelenmesi, gelecekteki araştırmalar için bir rehberlik etmektir. Bu, alanındaki araştırmacıların, daha etkili araştırmalar yapmak için mevcut çalışmalardan öğrenme ve ilerleme fırsatı sunacaktır. Bu doğrultuda yabancılara Türkçe eğitimi alanında yapılan doktora tez çalışmalarında kullanılan ölçme araçlarının tespit edilmesi de bu alanda kullanılan ölçme araçlarının tespitini sağlayarak araştırmacılara rehberlik edecektir.
- Yabancılara Türkçe eğitimi alanında yapılan diğer çalışmalarda (makale/bildiri/proje) da kullanılan ölçme araçlarının çeşitliliğinin incelenmesi önerilmektedir. Yapılacak bu tür araştırmalar kullanılan ölçme araçlarının çeşitliliğini gösterecek ve mevcut eksiklikler tespit edilerek araştırmacıların o alana yoğunlaşması önerilecektir.

Kaynakça

- Ayrancı, B. (2019). Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Analizi ve Değerlendirilmesi. *Söylem Filoloji Dergisi*, 4(2), 446-454. <https://doi.org/10.29110/soylemdergi.595246>.
- Büyükikiz, K. (2014). Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme/An Investigation on Graduate Dissertations Written on Turkish Teaching as a Foreign Language. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 203-213.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2021). Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. (30. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Can, U. (2023). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi* (14), 263-290. <https://doi.org/10.21733/ibad.1246197>
- Çelebi, C., Ergül, E., Usta, B., & Mutlu, M. (2019). Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanmış Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Meta-Analiz Çalışması, *Temel Eğitim Dergisi*, 1(3), 39-52.
- Çiftçi, Ö., & Coşkun, H. (2017). Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Yapılan Çalışmaların Farklı Değişkenlere Göre Tasnifi. *International Journal of Language Academy*, 5(4).

- Demir, T. T., Peler, M., & Yıldız, A. G. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerdeki eğilimler. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(2), 185-204.
- Demircan, Ö. (1982). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ve Bir Kaynakça Denemesi. Yabancı Dil Öğretim Sorunları, Gözlemler, Öneriler, s. 115-125 İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Doğan, Y. & Özçakmak, H. (2014). Dinleme becerisinin eğitimi üzerine yapılan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 90-99.
- Elbir, B., & Yıldız, H. (2012). İlköğretim yazma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmalarının değerlendirilmesi. *Akademik bakış dergisi*, 30, 1-11.
- Elliälti, M. (2022). Yabancılar Türkçe öğretiminde akademik Türkçe üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası dünya dilleri ve edebiyatları araştırmaları sempozyumu bildiri özetleri kitabı*.
- Erdem, İ. (2009). Yabancılar Türkçe Öğretimiyle İlgili Bir Kaynakça Denemesi. *Turkish Studies*, volume 4/3, bahar, 888-937.
- Erdem, M. D., Gün, M., Şengül, M., & Özkan, E. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yazılmış bilimsel makalelerde geçen anahtar sözcüklere ilişkin bir içerik analizi. *Öndokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 34(1), 213-237.
- Göçer, A. ve Moğul, S. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ile İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış. *Turkish Studies*, volume, 6/3yaz,797-810.
- Göçer, A., Tabak, G. ve Coşkun, A. (2012). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kaynakçası. *Tübar*, 32, 73-126.
- Karasar, N. (2014). Bilimsel araştırma yöntemi “kavramlar ilkeler teknikler (26. Basım). Ankara: Nobel Akademik.
- Küçük, S., & Kaya, E. (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ile İlgili Hazırlanan Tezlerde Geçen Anahtar Kelimelere Yönelik İçerik Analizi/Content Analysis of the Keywords in the Dissertations on Teaching Turkish as a Foreign Language. *Journal of History Culture and Art Research*, 7(5), 442-456.
- Maden, S., & Önal, A. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi İle İlgili Lisansüstü Tezlerin Araştırma Eğilimleri. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 7(1), 42-56. <https://doi.org/10.47714/uebt.878270>
- Sallabaş, F., & Polat, T. (2022). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Teknoloji Tabanlı Konular Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 7(2), 183-212.
- Sevim, O., Mercan, M., & Sevim, S. (2023). Yabancılar Türkçe Öğretimi ile İlgili Lisansüstü Tezlerdeki Eğilimler: Bir İçerik Analizi. *Turkish Studies-Educational Sciences*, 18(3).

- Sevim, O., & İşcan, A. (2012). Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında yapılan yüksek lisans tezlerinde geçen anahtar kelimelere dönük bir içerik analizi. *Electronic Turkish Studies*, 7(1).
- Yağmur Şahin, E., Kana, F., & Varışoğlu, B. (2013). Türkçe eğitimi bölümlerinde yapılan lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *International Journal of Human Sciences*, 10(2), 356-378.
- Tavşancıl, E. & Aslan, E. (2001). *İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Taşdemir, Z., Kılıç, M., & Demir, S. Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil Becerilerine Yönelik Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 6(2), 203-222.
- Temizkan, M., & Yıldırım, Ö. (2023). Yazma Eğitimine Yönelik Lisansüstü Çalışmalarda Kullanılan Ölçme Araçları Üzerine Bir İnceleme. *Journal of Mother Tongue Education/Ana Dili Eğitim Dergisi*, 11(2).
- Türkben, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2464-2479.
- Uğur, C. (2023). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (14), 263-290.
- Uysal, A., & Zorpuzan, S. (2021). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisinin Eğitimi Üzerine Değerlendirme. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 6(2), 251-283.
- Wolery, M., Bailey, D. B., & Sugai, G. M. (1988). *Effective teaching Principles and procedures of applied behavior analysis with exceptional students*. Boston: Allyn and Bacon Inc.

Ek 1: İncelenen Tezler

- Aksoy, K. (2021). *Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaçlarının belirlenmesi: tunus örneği*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Altaç, E. (2020). *Edebi bir metin türü olan tiyatronun yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı ve dört beceriye katkısı*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Ateş, R. (2023). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye edici metinlerin bağlaşıklık ve tutarlılıklarının düşük ya da yüksek olmasının okuduğunu anlamaya, okuma tutumuna ve okuma hızına etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Avcı, S. (2019). *Tunus'ta yabancı dil olarak Türkçe öğretimine iki dilliliğin etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Aydemir, N. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde deyim ve atasözlerinin bağlamdan anlamaya dönük video destekli öğretimi bir eylem araştırması*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Aydoğan, K. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde set halinde kullanılan "istanbul" ve yedi iklim" metot kitaplarında okuma metinleri üzerine bir karşılaştırma ve kitaplara ilişkin tömer öğretim elemanlarının görüşleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Ayverdi, T. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde c1 düzeyi konuşma becerisi analitik dereceli puanlama anahtarı geliştirilmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baklacı, Ö. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde görev odaklı yöntem ışığında yazma becerisinin geliştirilmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Brahimi, S. (2019). *Arnavutça ve Türkçe arasındaki tipolojik farklılıkların yabancı dil olarak Türkçe öğretimine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Ceylan, F. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde uygulanan sınıf içi etkinliklerine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çakır, A. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde video kullanımının dinleme becerisine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Dağdelen, D. (2015). *Yabancılar Türkçe öğretimi programının öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Doğu Akdeniz Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Araştırma Enstitüsü, Kıbrıs.
- Darıcı, F. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde gölgeleme tekniğinin dinleme becerisine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale.
- Demiralay, İ. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifika programlarının öğretim elemanlarının görüşlerine göre incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacıbayram Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.

- Demirci, R. (2019). *Alfabe farklılıklarının yabancılara Türkçe öğretimindeki etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Demirel, İ. F. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlama başarısına etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Duman, S. F. (2023). *Yabancılara Türkçe öğretiminde öğretmenlerin sınıf içi çatışma çözümüne yönelik tutumları*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Dursun, B. (2017). *Yabancılara Türkçe öğretiminde film kullanımının öğrencilerin anlama becerisine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Eke, H. (2023). *Yüksek lisans tezi yabancı dil olarak Türkçe öğretimi a2 kuruna yönelik okuma sınavı geliştirme*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bartın.
- Elbistanlı, N. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı drama kullanımı üzerine öğretmen tutumlarının incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Erdem, M. V. (2019). *Yabancılara Türkçe öğretiminde çizgi film kullanımına ilişkin öğretici görüşlerinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Erten Dalak, H. D. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde iletişimsel yaklaşımın deyim öğretimindeki başarıya etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Genç Köylü, S. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji kullanımının kaygı üzerine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bartın.
- Göçmen, Ç. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çeviri kullanımı üzerine öğrenci görüşleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Göçmenler, H. (2011). *Beden dilinin yabancılara Türkçe öğretimine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gök, V. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretimi için oluşturulmuş eğitsel web sitelerinin kullanılabilirlik ve öğretici görüşleri açısından değerlendirilmesi*.

- [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Gül, A. (2018). *Halk eğitimi merkezlerinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaşılan problemlere dair öğretmen görüşleri: ankara örneği*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Gürbüz, N. E. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde çoklu ortam materyali olarak geliştirilen zenginleştirilmiş kitabın öğrenme üzerinde etkileri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Hamaratlı, H. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kelime ağı oluşturma yönteminin öğrencilerin yazma becerisi ve motivasyonuna etkisi (mısır örneği)*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Hıtalany, Z. H. (2021). *Yabancılara Türkçe öğretiminde yazılı düzeltici dönütlerin kullanımı: öğretmen ve öğrenci tercihleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- İkiz, B. (2019). *Ana dili söz dizimi tipolojisinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- İnal, M. (2021). *Çoklu ortam kullanılarak yapılan öğrenme etkinliklerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Amasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Amasya.
- İskender, M. E. (2019). *Yabancılara Türkçe öğretiminde çoklu ortam materyalleri ile desteklenmiş halk anlatılarının kültür öğrenimi ve dil becerileri gelişimi üzerindeki etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Kamalak, A. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazdırmanın yazma yanlışlarının düzeltilmesine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Karalök, F. S. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dijital öykü kullanımının okuma motivasyonuna etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Karateke Bayat, B. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akran değerlendirmesinin öğrencilerin yazma kaygısına etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

- Kayatürk, N. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarındaki metinlerin örtülü anlam unsurları açısından değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Konal Memiş, T. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde b1 düzeyinde okuma sınavı geliştirme*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Koparan, B. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk kültür öğelerinin aktarımına ilişkin öğrenci ve öğretim elemanı görüşleri ile ders kitaplarının incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Ocak, B. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde a2 düzeyinde konuşma sınavı geliştirme*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özaydın, Ş. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde edebî metinlerin kullanımına ilişkin öğretici görüşlerinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Özbek, E. (2022). *Uzaktan eğitimle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma halkası tekniğinin dil öğrenme motivasyonuna etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Sakoğlu, O. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde düzeltme sembollerinin kullanımının yazma becerisine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Sarıman, G. (2016). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bilgisayar destekli eğitimin kelime vurgulama becerisine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Selvi, K. (2022). *Yabancılara Türkçe öğretiminde web 2.0 araçlarının kullanılmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Seyhan, B. (2021). *İletişim oyunlarının yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma becerisine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sezen, Y. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde tv dizisi kullanmanın atasözü ve deyim öğretmedeki etkisi (aslan ailem tv dizisi örneği)*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Uşak Üniversitesi Lisansüstü Enstitüsü, Uşak.

- Sivrioğlu, S. (2014). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı dramanın konuşma becerisine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Őenel, A. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde iletişimsel yaklaşım temelli dil öğrenme stratejilerine uygun etkinliklerin dinleme becerisine yönelik başarıya etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Şimşek, A. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisine yönelik biçimlendirici değerlendirme temelli dereceli puanlama anahtarı geliştirme çalışması (b2 ve c1 düzeyi için)*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. T.C. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Şimşek, E. (2019). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyleri açısından incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Şimşek, M. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sesli hikâye kullanımının dinleme becerisine etkisi: bir karma yöntem çalışması*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şimşek, A., & Çevirme, H. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisine yönelik biçimlendirici değerlendirme temelli dereceli puanlama anahtarı geliştirme çalışması. *RumeliDE Dil Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(36), 305-325. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1372349>
- Tarhan, Z. (2020). *Sanal gerçeklik araçlarının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sözcük öğrenimine etkisi ve akılda tutmadaki verimliliği*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tarı Yardımcı, B. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde b1 düzeyinde dinleme sınavı geliştirme*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Taşdemir, O. (2017). *Yabancılara Türkçe öğretiminde özel yazmanın yazma kaygısına ve yazma eğilimine etkisinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tataroğlu, S. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı drama uygulamalarının konuşma becerisine etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ulusoy, R. (2021). *Avrupa dilleri ortak çerçeve metnindeki çevrimiçi etkileşim betimleyicilerinin yabancılara Türkçe öğretimine etkileri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

- Ünlü Alkaya, H. (2021). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde sağlık Türkçesinin mevcut durumuna yönelik öğretici ve öğrenci görüşleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yaman, C. (2022). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılan okuma kitaplarının okunabilirlikleri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldız, E. (2018). *Yabancılarla Türkçe öğretimi dersinin Türkçe öğretmen adaylarının görüşleri bağlamında değerlendirilmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Yılmaz, M. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde reklam filmi kullanımının öğrencilerin yazma becerisine katkısının belirlenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Yücel, G. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretim elemanlarının uzaktan eğitim deneyimlerinin anlatı çerçeveleri yoluyla belirlenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

EXTENDED ABSTRACT

Investigation of Measurement Tools Used in Master's Theses Prepared in the Field of Teaching Turkish to Foreigners

When the studies in the literature are examined, it is seen that postgraduate studies on teaching Turkish to foreigners are examined in terms of different variables in various aspects. Generally, theses have been examined in terms of different variables, but there is no study in the literature that examines the measurement tools used in theses prepared in the field of teaching Turkish to foreigners. In this context, the aim of this study is to determine the measurement tools used in master's theses prepared in the field of teaching Turkish to foreigners. This issue is important as it is an issue that has not been addressed in previous studies. Accordingly, the problem statement of this research is "What are the measurement tools used in graduate studies prepared in the field of teaching Turkish to foreigners?".

Descriptive content analysis method was used to determine the measurement tools used in graduate theses prepared in the field of teaching Turkish to foreigners. The theses identified through document analysis were analyzed by descriptive content analysis. Document analysis consists of obtaining sources for a purpose, reading them, taking notes about them and finally evaluating them (Karasar, 2014). In order to collect data in the study, the "Assessment of Measurement Tools Evaluation Form" developed by Temizkan and Yıldırım (2023) was used. With this data collection tool, the types of measurement tools used in the theses, the purposes for which the measurement tools were used, how they were developed and for which purposes they were used were determined and coded.

Reliability analysis was conducted between the coders in order to establish reliability in the analysis process of the research. While coding the data on the form used as a data collection tool, the researchers coded the data in different environments. Then, the consistency between the codings was examined. In the reliability calculation, using the formula $[\text{consensus} / (\text{consensus} + \text{disagreement}) \times 100]$ (Wolery, Bailey, & Sugai, 1988), the inter-coder reliability (after consensus was achieved) was found to be 100%. The data collected in the study were reported using descriptive statistical method (frequency) after the reliability study.

Measurement tools used in master's theses on teaching Turkish to foreigners were identified. In the studies, 13 scales, 5 rubrics, 31 forms, 21 tests, 6 questionnaires and 1 measurement tool in the "other" category were used 1 time. In total, 77 measurement tools were used 97 times. The distribution of the scales used in master's theses was examined. It was determined that a total of 14 scales were used in master's theses. The purposes of use of the scales used in master's theses were examined. When the distribution of the scales according to their purposes was examined, it was seen that the scales were used to determine the levels of students' writing anxiety and writing disposition. Among these, the most frequently used scales were found to be "Writing Anxiety Scale for Turkish as a Foreign Language Learners, Listening Self-Efficacy Scale for Turkish as a Foreign Language Learners, Reading Motivation Scale for Texts". When the distribution of the scales used in master's theses is examined, it is seen that writing anxiety is used the most, followed by listening self-efficacy scale and reading motivation scale respectively. In line with these data, based on the scales most frequently used in master's theses, it can be said that these studies mostly try to determine writing, listening and reading skill levels in terms of content. Elbir and Yıldız (2012), Temizkan and Yıldırım (2023) also conducted studies.

It has been determined that the measurement tools used in master's theses in the field of Turkish language education for foreigners are mostly at the form level. Different types of measurement tools can be developed to evaluate especially the four language skills. It is important to diversify the measurement tools for each skill in the field of teaching Turkish to foreigners and to design them in accordance with different learning styles and needs of students. The aim of this study is to examine the measurement tools used in master's theses and to provide guidance for future research. This will provide researchers in the field with the opportunity to learn from existing studies and progress in order to conduct more effective research.